

Dnes v čísle:

Jak si rozumějí Češi a Slováci
 ReKFilmFest 2002
 Hemato-onkologická klinika
 LF UP získala akreditaci
 EBMT

Z galerie olomoucké
 univerzity (XV)

Žurnál

24

Ročník 11 • Vychází 29. března 2002

III. Vejdovského olomoucký vědecký den

V sobotu 23. 3. 2002 uspořádala Oční klinika LF UP a FN v Olomouci *III. Vejdovského olomoucký vědecký den*. Odborné setkání proběhlo pod záštitou České vitreoretinální společnosti a České oftalmologické společnosti. Symposium je koncipováno monotematicky a dlouhodobě se věnuje problematice chorob sítnice a sklivce. Na tři roky dopředu jsou vypsaná nosná témata, kterým budou věnována vědecká setkání v jednotlivých letech. Letošního Vědeckého dne se zúčastnilo přes 320 oftalmologů z celé republiky, 15 firem zde vystavovalo své produkty.

Vědecká jednání letošního symposia se soustředila na tato témata: *Diabetická retinopatie* – problematika velmi závažná, neboť počet diabetiků, a tím i diabetických očních komplikací stále stoupá. Prevalence diabetu je udávána až 6%. B. Kalvodová (Praha) ve své přednášce *Klasifikace a léčba diabetické retinopatie laserovou koagulací* zdůraznila nutnost včasné laserové léčby diabetické retinopatie a makulopatie. Správně načasovaná laserová léčba snižuje riziko ztráty zrakové ostrosti o 50–60%. Velmi zajímavá byla přednáška P. Koláře (Brno), která prezentova-

vala novou diagnostickou metodu – *Hodnocení stupně závažnosti diabetické retinopatie pomocí matematické analýzy obrazu sítnice*. V bohaté diskusi byl zdůrazněn klíčový význam spolupráce diabetologa a oftalmologa v péči o diabetického pacienta. Dalším nosným tématem byla *Venózní okluze sítnice*. Pro oftalmology byl velmi zajímavé sdělení doc. Krčové (Olomouc) na téma *Trombofilní stavy – pohled hematologa na problematiku cévních okluzí*. Z. Prachařová (Olomouc) ve své přednášce *Je kmenová okluze retinální žíly rizikovým faktorem quad vitam?* poukázala na význam laboratorního screeningu trombofilie u mladších pacientů s diagnostikovanou okluzí retinální žíly. Některé vážné vrozené poruchy koagulace, jejichž první manifestací je často okluze sítnicové vény, představují pro pacienta nejen riziko ztráty zraku, ale i nebezpečí quad vitam. J. Rehák (Olomouc) referoval o výsledcích časné léčby okluze větve sítnicové vény laserovou arteriální konstrikcí – léčebné metody vyvinuté na olomoucké oční klinice,

Dokončení na str. 2

Na pozvání Ústavu patologie LF UP přednášel 26. 3. diskutoval **dr. D. Maslín** z Univerzity ve Wolverhamptonu (Velká Británie) o látkách s protinádorovými účinky, obsaženými mj. i v česneku. Přednáška s následnou diskusí proběhla v malé posluchárně v budově Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP.

-red-, foto -tj-

K problematice osob se specifickými potřebami

Vystoupením hudební skupiny Přírodní síla z ÚSP v Nových Zámčích začala 26. 3. 2002 *III. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami* pořádaná Katedrou speciální pedagogiky PdF UP v Olomouci. Konferenci oficiálně otevřel děkan PdF UP doc. J. Šteigl, CSc. Zcela zaplněnou aulu PdF UP úvodním slovem pozdravila vedoucí

vů a prevence v období senia. Jedna ze sekcí se zaměřila na součinnost rodičů a odborníků v prevenci.

-ape-, foto -tj-

Medaile MŠMT prof. J. Pazderovi, CSc.

Podle informací tiskového oddělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR udělil ministr E. Zeman u příležitosti Dne učitelů *Medaile MŠMT I. a II. stupně*. Slavnostní akt se uskutečnil 28. 3. 2002 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT.

Mezi 41 oceněnými pedagogy byl také prof. J. Pazdera, CSc., přednosta Kliniky ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP v Olomouci, který obdržel Medaili MŠMT II. stupně za celoživotní tvůrčí pedagogickou činnost.

-red-

Akademický senát UP schválil poplatky spojené se studiem

Na svém zasedání 27. 3. schválil Akademický senát UP předložený návrh poplatků spojených se studiem. Poplatek za přijímací řízení bude pro letošní rok činit 550 Kč; poplatky za překročení standardní doby studia se budou podle koeficientu náročnosti pohybovat od 2800 Kč do 8000 Kč za rok.

Akademický senát UP dále schválil předložený materiál nazvaný *Současnost a budoucí rozvoj UP z pohledu dislokace*, který připravil kvestor UP Ing. J. Jirka. Jedná se o podkladový materiál pro hospodaření UP s nemovitým majetkem vypracovaný v souvislosti s *Dlouhodobým záměrem UP*. Materiál bude průběžně aktualizován.

Další informace ze zasedání AS UP přineseme v příštím čísle Žurnálu UP.

-ano-

Filmová společnost Czech Anglo Productions, s. r. o., Praha, zahájila v těchto dnech přípravné natáčecí práce filmu „*Zhivago*“, mj. také v okolí Filozofické fakulty UP a Rektorátu UP.

-red-, foto -dan-

Rektorka UP si vás dovoluje pozvat na slavnostní akty

promoce absolventů doktorského studijního programu

Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty a Pedagogické fakulty UP a

předání jmenovacích dekretů docentům,

kterí se habilitovali na Lékařské fakultě, Filozofické fakultě, Přírodovědecké fakultě a Pedagogické fakultě UP.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty UP dne 4. 4. 2002 ve 14 hod.

Prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc.

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Na Teoretických ústavech LF UP proběhl 20. 3. přednáškový večer II. interní kliniky LF UP, který uspořádal olomoucký Spolek lékařů.

Pátek 29. 3. byl posledním dnem, kdy bylo možno přihlásit se do Literární soutěže pro studenty UP, kterou vyhlásila rektorka UP.

V Galerii Výpád (Purkrabská 2) se 3. 4. uskutečnil vernisáž výstavy P. Filipové „Jenom něco ne – málo“, která potrvá do 12. 4.

Ke studiu fosilních stop

Krátký kurz ze studia fosilních stop, který pořádá Katedra geologie PřF UP ve spolupráci s Katedrou geologie a paleontologie MU v Brně, proběhne ve dnech 10. – 12. 4. 2002. Kurz je tematicky určen zejména praktickým i akademickým odborníkům z oblasti sedimentární geologie, paleontologie a geologického mapování, doktorandům a studentům vyšších ročníků magisterského studia geologických věd. Výuku povedou prof. A. Uchman (Jagellonská univerzita v Krakově) a RNDr. R. Mikuláš, CSc. (Geologický ústav AV ČR).

Bližší informace jsou k dispozici na adrese <http://www.upol.cz/resources/geology/shortcourse.htm>.

Fenomén hantec

Na toto téma bude přednášet ve středu 3. 4. 2002 v 16.30 hod. v posluchárně č. 7, FF UP (Křížkovského 10, přední trakt, 1. posch.) prof. M. Krčmová, DrSc., MU Brno. Přednášku připravila olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení České republiky. Úvodní slovo pronese prof. M. Komárek, DrSc.; hosté vítání.

Číslo v textech před rokem 1600

Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty CMTF UP pořádá ve dnech 26. – 27. 4. 2002 v Praze symposium s názvem *Číslo v textech před rokem 1600 (číselné vlastnosti, počet či velikost tvaru, symbolika čísel, čísla v rétorice, logice, hudbě atd.)*. Symposium bude zahájeno v pátek 26. 4. 2002 ve 14 hod. ve Vile Lanna (V Sadech 1, Praha 6), předpokládáný závěr bude v sobotu 27. 4. 2002 v 18 hod.

Zájemci o účast a o podrobnější informace mohou navštívit internetové stránky www.centrum-texty.upol.cz/ceske/akce/cislo.php.

Studijní a zkušební řád UP anglicky

Anglický překlad *Studijního a zkušebního řádu UP* byl zavěšen na anglické internetové stránky Univerzity Palackého (<http://www.upol.cz/UP/En/>) v rubrice *STU-DY*, a to pod názvem *Rules on Study and Examinations*. Je k dispozici v internetové podobě i ve formátu rtf.

Jen několik řádků

Impulz

Konečně se v našem univerzitním listu objevil článek o tom, co nás na UP asi čeká a nemine po vstupu naší země do EU (viz ŽUP č. 23, str. 6). Nikomu se jaksí do tohoto tématu dřív nechťelo. Až teď s ním začal – a pěkně z gruntu a věcně – prof. M. Strnad, o jehož mezinárodním rozhledu nemáme nejmenších pochybností. Dává impulz k přemýšlení a srovnávání. Bude jeho článek aktivovat akademické funkcionáře k reakci, „nadzvedne“ naše pedagogy a vědce a vzbudí pozornost u našich studentů? Těch se téma hodně týká, protože na ně dolehne tlak mezinárodní spolupráce a kompetice v globalizované společnosti asi nejvíce. Byl by to věru špatný signál, kdyby Strnadův článek neměl v naší univerzitní obci odezvu. Žurnál UP jí nabízí velký prostor.

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

(Ne)tradičně ve výuce českého jazyka a literatury

V pátek 22. 3. 2002 se v budově Pedagogické fakulty UP konal již druhý ročník odborného semináře organizovaného Katedrou českého jazyka a literatury nazvaného *Tradiční a netradiční metody a formy práce ve výuce českého jazyka na základní škole*. Seminář měl mezinárodní charakter, neboť se ho zúčastnili i odborníci ze Slovinska a Slovenska. Vedle zahraničních hostů však k vysoké odborné úrovni přispěli i tuzemští zástupci. Kromě odborníků z olomoucké univerzity (PdF, FF, FTK) přijeli i zástupci vysokých škol z Brna, Ostravy, Hradce Králové a Liberce. Závěry z jednání byly o to cennější, že se svými příspěvky vystoupili i sami učitelé základních škol. Právě jejich přítomnost uzavřela onen pomyslný kruh teorie a praxe. Z teoretických závěrů konfrontovaných s potřebami kantorů v denní praxi vzniklo velmi zajímavé diskusní fórum.

Nabitý program semináře, v němž vystoupily na tři desítky češtinářů, slavnostně zahájila proděkanka RNDr. D. Nezvalová a vedoucí katedry Mgr. M. Mičoch, Ph.D. Vzhledem k tomu, že nabitě jednání bylo jednodenní, rozdělili se účastníci do dvou sekcí – jazykové a literární.

Jednáni jazykové sekce je možno rozdělit na dvě části. V dopoledním bloku se diskutovalo o základních problémech hodin českého jazyka, jakými jsou nejednotnost pojmů ze slovtvorby v různých učebnicích českého jazyka nebo využití různých forem vyučování

českému jazyku (didaktické hry, formy komunikace apod.); v odpoledním bloku se pozornost soustředila na využití počítačové techniky v hodinách českého jazyka. Autoři několika příspěvků hovořili o internetu, výukových programech, multimediálních encyklopediích. Řada příspěvků byla doplněna demonstrací praktických ukázek.

Obdobná atmosféra byla i v literární sekci, kde vyvolal rozsáhlou diskusi hned první příspěvek profesora mariborské univerzity J. Lipníka, jenž přítomné seznámil s dosavadními výsledky školské reformy, která byla ve Slovinsku započata v roce 1999. Reforma vychází z „trojkového“ systému dělení (žáci jsou ve třídě rozděleni podle úrovně do tří skupin, vyučovací cykly jsou tříměsíční a docházka je rozdělena do třikrát tři etap). Systém je velmi náročný především na počty učitelů, kteří vyučují relativně malé skupiny žáků. Jak shrnul prof. Lipník, výsledky zatím nedosahují očekávaných výsledků.

Společným znakem většiny dalších příspěvků byl důraz na čtenářské aktivity dnešní mládeže.

Z řady příspěvků vyplynula nezbytnost podobných setkávání, což se potvrdilo při neformálním setkání po skončení akce, kde zazněl požadavek, aby se příště třetí ročník konal za ještě hojnější účasti ředitelů a učitelů základních škol.

Mgr. D. Jakubiček,
Katedra českého jazyka a literatury PdF UP

Sonda do současného polského divadla a filmu

Spolupráce Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP s Institutem Nauk o Kulturze na Slezské univerzitě v Katovicích vyvrcholila pohostitelským vystoupením polských teatrologů a filmologů, které se uskutečnilo 21. 3. ve filmovém sále FF UP. Dopolední program otevřela dr. A. Tytkovská přednáškou o soli-

térovi polského dramatu J. M. Rymkiewiczovi, který se ve své tvorbě inspiroval klasickým dramatem v jeho ohnisku, jímž bylo Středomoří (od antiky po baroko) a zároveň odmítal samoučelné experimenty

soudobé tvorby. Dr. B. Popczykova-Szczesna referovala o osobnosti I. Iredyńského, jehož provokativní dílo i životní peripetie mu vynesly označení „polský Genet“, zejména pak o jeho hře „Sbohem, Jidáš“, která poukazuje na nadčasovost biblické látky o outsiderovi, jenž dokáže najít svoji seberealizaci pouze ve zradě. Neaktuálnějším zjevem současného polského dramatu se zabývala dr. E. Wachocká, jejíž příspěvek se týkal nejhranějšího polského autora posledních let I. Vilgista (toto jméno je pseudonymem, který naznačuje inspiraci psychologickou linií skandinávské tvorby, reprezentovanou jmény jako Strindberg nebo Ibsen). Divadelní režii se věnovala dr. A. Sordylová, která představila divadelní práce známého filmového režiséra K. Kutze (jehož tvorba je úzce spjata se slezským regionem), zejména jeho inscenaci *Povídka z Hollywoodu* Ch. Hamptona. Poslední dva příspěvky se týkaly filmu. Prof. T. Miczka promluvil o situaci polské tvorby po přechodu k tržní ekonomice a velmi kriticky se vyjádřil o linii komerčně zaměřených historických velkofilmů, jakou reprezentuje i u nás známý *Pan Tadeáš* A. Wajdy. Jinou podobou polského filmu představil dr. P. Zawojští ve svém pojednání o katovickém rodákovi L. Majewském, z jehož experimentálně pojaté tvorby vyniká film *Srnčí pokoj*, autobiografická výpověď využívající formy klasické opery.

Mgr. J. Grombář,
Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP
Foto - tj-

III. Vejdovského olomoucký vědecký den

kteřá výrazným způsobem redukuje počet očí s neuspokojivou finální zrakovou ostrostí. J. Řehák (Olomouc) v přednášce *Léčba kmenových venózních okluzí sítnice warfarinem* zdůraznil, že dostatečně razantní a dlouhodobá léčba warfarinem přináší nemocným s kmenovou okluzí sítnicové větvy užitek ve smyslu snížení komplikací, jakou je zejména neovaskulární glaukom, a také lepší výsledky s ohledem na zrakovou ostrost. V posledním bloku přednášek – *varia sítnice* odezněla velmi podnětná přednáška O. Chrapka (Olomouc) – *Angiografická vyšetření a laserová fotokoagulace v diagnostice a terapii věkem podmíněné makulární degenerace*. Autor prokazuje, že precizně provedená laserová fotokoagulace subretinální neovaskulární membrány, která je v těsné

blízkosti foveoly, může přinést dlouhodobou stabilizaci dobré zrakové ostrosti. I. Fišer (Praha) prezentoval raritní komplikaci prepapilárních klíček epiretinální membránou, která byla odstraněna pars plana vitrektomií.

Celkem bylo předneseno 22 přednášek s bohatou diskusí. Spolupráce Oční a Hemalogické kliniky v Olomouci přináší své ovoce, neboť staví úroveň péče o nemocné s retinální venózní okluzí na přední místo v České republice.

Děkuji Ing. J. Pourovi a J. Hýbnerové z Konferenčního servisu UP za organizační zajištění symposia, které nemalou měrou přispělo ke zdárnému průběhu III. Vejdovského olomouckého vědeckého dne.

Doc. J. Řehák, přednosta Oční kliniky LF UP

Dokončení ze str. 1

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •**Ze zasedání Kolegia rektorky UP**

Ve středu 20. 3. zasedalo Kolegium rektorky UP. Na začátku jednání vystoupila programová ředitelka **Academia filmu Olomouc** Mgr. P. Bergmannová, aby přítomné seznámila s **programem letošního 37. ročníku**. I letos budou moci návštěvníci shlédnout projekce soutěžních filmů (ze 175 jich bylo do soutěže vybráno 85) i filmů do soutěže nezahrzených. Pro snadnější orientaci budou letos filmy rozděleny do

Katedra hudební výchovy PdF UP byla pořadatelem **koncertu vítězů celostátní soutěže pedagogických fakult v interpretaci hry na varhany**, který proběhl 26. 3. v olomouckém Husově sboru. Na snímku T. Vachoušek z Univerzity Hradec Králové.

-red-, foto -tj-

Jak si rozumějí Češi a Slováci

Málokteré dva národy světa mají k sobě kulturně a jazykově tak blízko jako my Češi a naši východní sousedé Slováci. Někdy se dokonce může zdát, že jsme byli vzájemně národně vymezení jen jakýmsi nedopatřením, plynoucím z politických smyček, klíček, kopanců a pardonů let minulých. Kdykoli se však stalo, že se někdo pokoušel (např. za první republiky) převést Čechy a Slovaky na stejný národní jmenovatel, vzniklo z toho jen prapodivné pačíslo, které se stejně vzápětí rozpadlo zase na dva zlomky. Česko-slovenský národ nikdy neexistoval, stejně jako nikdy nikdo – kromě některých protagonistů Škvoreckého románu Tankový prapor – nemluvil „československy“. Češi ale vždycky vesměs rozuměli Slovákům a Slováci Čechům, jak dosvědčuje třeba fakt, že jsme se vesměs dorozuměli i ve věci rozpadu federace. Na otázku, jak si naše národy rozumějí (vzato už čistě jazykově) po devíti letech od tohoto dějnotvorného kroku, odpověděla fakty a čísly PhDr. K. Musilová, Ph.D. (PdF UP) v přednášce nazvané „Retrospektivní a perspektivní pohled na komunikaci Čechů a Slováků“ a proslavené ve středu 20. 3. v Jazykovědném sdružení (na snímku).

Velká podobnost obou našich jazyků svádí mluvčí na obou stranách k mylnému sebevědomí, že „není problém“, že si vzájemně rozumíme opravdu stoprocentně. Tento lichý pocit mělo jistě i těch bezmála tři tisíce českých a slovenských respondentů dotazníku, sestaveného týmem řešitelů výzkumného záměru „Česko-slovenské a slovensko-české jazykové kontakty“. Mělo, ale už nemá. V dotazníku byly totiž k přeložení velky jako Som smádný ako ľava (tj. „Mám žízeň jako vbloud“), Rozšířil sa tu vyhynársky priemysel (tj. „drůbežářský“, od hyd, hydina „drůbež“ nebo také „sebranka“) nebo Michal má nový bicikl (tj. „bicykl, kolo“); v mutaci pro slovenské respondenty byly pak odpovídající „speky“ české. Ukázalo se, že daleko méně se nad bratrským jazykem potili Slováci – ti odpovídali správně asi v 67% úkolů, kdežto Češi jen přibližně v 52%. Proč (resp. prečo)?

Příčinu je třeba hledat v oblasti kulturních a kulturně-politických souvislostí. Slováci jsou národem historicky příslušejícím k evropskému Západu – protože však nikdy nešlo o národ dvakrát veliký (ve srovnání s Čechy je Slováků přibližně dvakrát méně), potřeboval se za dějinných vichřic několikrát přichýlit „k velikému tomu dubisku“ za řekou Moravou („du-

tematických bloků, jako např. film a sport, umění v dokumentu, lidé kolem nás. Kromě filmů jsou připraveny doprovodné semináře (*Morava ve filmu, Film a nacionalismus; Jak se dělá expedice II.?*; *Neujasněná/Předčasná úmrtí – setkání s tvůrci*) a koncerty.

Prorektor doc. J. Luska uvedl **předběžná čísla o uchazečích o studium na UP** (viz Žurnál č. 22). Dále předložil **návrh výše poplatků spojených se studiem** při překročení standardní doby studia. Poplatky se pohybují podle výše koeficientu náročnosti jednotlivých oborů od 2800 Kč (FF, PF, CMTF, PdF) až po 8000 Kč (LF, PŘF) za měsíc. Prorektor Luska dále Kolegium informoval o materiálu **Hodnocení kvality vzdělávacího procesu na UP v Olomouci** a prorektor doc. M. Mašláň předložil materiál **Hodnocení kvality vědeckobadatelské činnosti na UP**. Oba materiály jsou pracovní, vyjádřit by se k nim měli děkani fakult.

Prorektor doc. R. Horák informoval o průběhu přípravy **Výroční zprávy UP za rok 2001 a Aktualizaci Dlouhodobého záměru UP na rok 2003**. Oba materiály je třeba odeslat na MŠMT do poloviny května.

Kancléř UP PhDr. T. Hrbek představil nový propagační materiál o UP zhotovený v české i anglické verzi (bližší viz Víte, že..., str. 5); materiál bude poskytnut fakultám.

Rektorka UP informovala o změnách v podávání žádostí o příspěvek z FRVŠ. Již se nebude podávat každá žádost zvlášť, ale vždy seznam žádostí za fakultu.

Ze zasedání Kolegia rektorky vybrala

-ano-

biskem“ bylo vlastně nazýváno Rusko – národ český bychom mohli pracovně nazvat třeba „habrem“). To my Češi (resp. Moravané) jsme r. 833 vyhnali z Nitrianska knížete Pribinu, to my jsme počátkem 17. stol. Slovákům dohodili Bibli kralickou a byli jsme to zase my, kdo po r. 1918 pomohl na Slovensku tipnout maďarizaci.

Vůbec jsme si navzájem pořád pomáhali a při tom pomáhání zněla čeština, potom čeština a nakonec zase čeština, takže není divu, že jsou na ni Slováci hodně zvyklí. I v současnosti zní na Slovensku více češtiny než slovenštiny u nás – mohou za to média, zejména česká televize a české noviny, které mají na Slovensku poměrně širokou základnu příjemců. Pokud zní v českých zemích slovenština, děje se tak často příčiněm slovenských studentů našich vysokých škol (jen např. na Univerzitě Karlově v Praze studuje asi 739 Slováků) a také těch slovenských občanů, kteří jezdí do České republiky (hlavně na Ostravsko) za práci.

Zdá se tedy, že fakt rozdělení Československa nebyl v rovině vztahů mezi češtinou a slovenštinou tak zásadním přelomem jako v rovině politické nebo geografické. Oba jazyky se téměř neoddalují a jejich vzájemná blízkost je jakýmsi neutralizačním činidlem, preventivním tlumičem jakékoli xenofobní pocity na obou stranách. Naopak – když se kolem poledne v tramvaji na zastávce Vystáviště Flóra ozve zpěvná slovenština mediků jedoucích na oběd do menzy, pocítí každý společestující Čech alespoň na okamžik, jaké to je, když se umí cizí jazyk. Opravdu „cizí“?

O. Bláha, FF UP

Foto -tj-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ**Přednáškový cyklus Nizozemská kultura**

V rámci přednáškového cyklu *Nizozemská kultura* zve Sekce nederlandistiky při Katedře germanistiky a nederlandistiky FF UP na následující přednášky:

- **9. 4.**, 9. 45 hod. – Dr. N. Streekstra z Královské univerzity v Groningenu (Nizozemí): *Internationale aspecten van de poezie – Donne en Huygens*.
- **15. 4.**, 11. 30 hod. a **16. 4.**, 9. 45 hod. – Drs. Ch. van Baalen z Univerzity ve Vídni (Rakousko): *Interculturele communicatie en handelsnederlands*.
- **23. 4.**, 11. 30 hod. a **24. 4.**, 9. 45 hod. – Dr. R. van der Paardt z Královské univerzity v Leidenu (Nizozemí): *Receptie van de klassieke auteur Horatius in de moderne Nederlandse literatuur aan de hand van het voorbeeld van Harry Mulisch*.
- **25. 4.**, 9. 45 hod. a **26. 4.**, 9. 45 hod. – Lic. B. van Aertová z Referátu tlumočení a konferencí Evropského parlamentu v Bruselu: *Toegepaste taalkunde. De praktijk van het tolken van het Nederlands in de instituties van de Europese Unie*.

Všechny uvedené přednášky se konají v nizozemštině, v posluchárně S9 (v tzv. sklepě), zadní trakt Křížkovského 10.

-eng-

Biologie – součást všeobecného vzdělání

Co by mělo být z oblasti biologie součástí všeobecného vzdělání? Na toto téma pořádá Čs. biologická společnost diskusní seminář, který se uskuteční 12. 6. 2002 v zasedací síni Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně (Komenského nám. 2).

Zájemci o účast se mohou do konce května přihlásit na těchto adresách: onecas@med.muni.cz; rjanisch@med.muni.cz; biolspol@med.muni.cz; tel: 05/421 262 55, 421 262 68, 421 263 00.

-red-

Vzpomínkový večer

Klub přátel výtvarného umění v Olomouci zve na **Vzpomínkový večer k nedožitým 95. narozeninám sochaře Vladimíra Navrátila**, který se uskuteční v olomouckém Muzeu umění ve středu 10. 4. 2002 v 17 hod. Večer připravil a uvádí prof. Z. Příkrýl.

-red-

Miss Academia ČR 2002

Z iniciativy studentů Institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně bude letos poprvé zvolena nejkrásnější vysokoškolačka České republiky. Akce *Miss Academia ČR 2002* se uskuteční 3. 4. 2002 v *Musiclandu A* ve Zlíně.

Přihlášky a bližší informace jsou k dispozici na adrese www.missacademia.cz.

-red-

PROFESURY**Fakulta tělesné kultury UP**

V pondělí 8. 4. 2002 v 10 hod. se na zasedání Vědecké rady FTK UP v zasedací místnosti Děkanátu FTK UP (tr. Miru 115, 771 11 Olomouc), koná řízení ke jmenování profesorkou **doc. PhDr. Hany Váilkové, CSc.**, vedoucí Katedry aplikované tělesné výchovy FTK UP, v oboru **kinantropologie**.

Kandidátka vystoupí s veřejnou přednáškou na téma *Koncepce vědních disciplín a studijních programů aplikovaných pohybových aktivit v systému kinantropologických věd*.

Předsedou hodnotící komise je prof. PhDr. Karel Frömel, DrSc. (FTK UP Olomouc), členy komise prof. dr. hab. Stanislav Kowalik (AWF Poznaň, Polsko), prof. PhDr. Jela Labudová, CSc. (FTVŠ UK Bratislava, SR), prof. Jean Claude De Potter (Université Libre de Bruxelles, Belgie), a prof. PhDr. Bohumil Svoboda, DrSc. (FTVŠ UK Praha).

-ftk-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Na UP se znovu sejdou mladí lingvisté

Ve dnech 14. – 15. 5. 2002 pořádají Katedra bohemistiky FF UP a Jazykovědné sdružení České republiky 3. mezinárodní setkání mladých lingvistů, které je tentokrát věnováno problematice *Vztahu langue a parole v perspektivě „komunikativního obratu“ v lingvistické zkoumání*. Setkání jazykovědců se uskuteční na Filozofické fakultě UP (Křížkovského 10).

K dílčím tématům, která podle organizátorů přežila rok 2000 a čekají jako výzva, budou patřit např. vztah jazykového systému a procesu sdělování, interaktivní povaha jazyka a jeho úloha v komunikaci a pragmatice aj.; vítány jsou referáty i na téma *školská komunikace*.

Termín pro registraci a zaslání příspěvku je 10. 4. 2002.

Kontakt: PhDr. B. Bednařiková, Ph.D., Katedra bohemistiky FF UP, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc; tel.: 068/563 3145, 068/563 3143, 0643/411 109, 0605 133849; e-mail: bozenabe@hotmail.com.

-red-

Přednáška k počtě J. L. Fischera

Přednáška k počtě J. L. Fischera se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu.

K jejímu přednesení vybere k tomuto účelu rektorem UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zasílány prorektorovi pro vědeckobadatelenskou činnost do 15. 5. 2002.

Členem výběrové komise je prorektor pro vědeckobadatelenskou činnost a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty; na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů) je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

-vv-

Grantové programy Vzdělávací nadace Jana Husa na rok 2002

Vzdělávací nadace Jana Husa vyhláší na rok 2002 dva grantové programy:

- **Cursus Innovati** – program rozvoje vysokoškolské výuky v neaplikovaných humanitních, společenských a příbuzných oborech; program podporuje projekty, jež odrážejí reálnou potřebu výuky a výzkumu, který výuce slouží.
- **Higher Education Support Program 2002** (Program na podporu vyššího vzdělávání) – společný program Nadace Open Society Fund a Vzdělávací nadace Jana Husa, určený pro vzdělávací instituce na vysokoškolské úrovni; jeho cílem je podpořit inovaci a rozvoj vzdělávání v humanitních a společenských oborech.

Žádosti o grant přijímá kancelář Vzdělávací nadace Jana Husa v Brně. Pokyny pro vypracování projektu lze najít na www stránkách Nadace, eventuelně budou zaslány na požádání.

Uzávěrky odevzdání žádostí: program *Cursus Innovati* – 15. 7. 2002; program *HESP*: 19. 4. 2002 a 30. 9. 2002.

-jh-

Omluva

V minulém čísle Žurnálu UP (č. 23, str. 4) jsme publikovali zprávu o nominaci na *Cenu Praemium Bohemiae* za vědu, kterou uděluje Nadace B. Jana Horáčka Českému ráji.

Omlouváme se iniciátorům *Ceny Praemium Bohemiae* za zveřejnění informací z neoficiálního zdroje před vyhlášením *Ceny PB* její Správní radou.

-red-

STUDENTSKÁ RUBRIKA

RekFilmFest 2002

Ač je to k neuvěření, nikdy jsem na žádném plesu neplatil vstupné. A nebylo to tím, že na plesy nechoďím, spíše naopak. Tento princip jsem poprvé porušil v pátek 22. 3. 2002 – na plesu rekreologů FTK UP. Celý název – *RekFilmFest 2002* byl pro mě dosti exotický a díky tomu mé očekávání přímo uměrně rostlo.

Účast byla ohromující. Velký sál KD Sídla v Olomouci byl, troufám si říct, narvan k prasknutí a také přidružené části – balkon a pronajatý salónek – jakbysmet. Oproti tradičním plesům, jak říká sám název, byl celý program posunut směrem k filmu a herectví. Přesně v rámci několikaleté tradice z minulých let celý ples pořádal a úvodními scénkami zahajoval třetí ročník. Obzvláště dobrou ruku měl při výběru hlavních konferencierů plesu – Kačenky a Romína, kdy obzvláště Mino působil na pódiu jako rozený herec a jeho hlasový projev by mu mohl leckterý bavič závidět. Oba společně pak bravurně dokreslovali atmosféru plesu a velkou měrou přispívali k hladkému běhu večera. Další, za co si třetí ročník může přičíst pochvalu, je výběr kapely Comeback, která hrála snad všechny známé šlágry doby minulí i dnešní.

Celý *RekFilmFest* byl protkáán hlavní soutěží mezi jednotlivými ročníky, které si připravily různé scénky (či scény), jejichž kvalita byla hodnocena odbornou porotou, která se skládala z několika učitelů (docentů, atd.) a jejíž druhou část tvořila skupina známých osobností. Tyto osobnosti byly divákům představeny při zahájení plesu o půl osm. Byli zde mj. Marilyn Monroeová, Julia Robertsová nebo též stříhoruký Edward.

Soutěž měla tedy čtyři družstva a přesně podle tradice se začínalo od 1. ročníku. Nikdo však nečekal, že tento podceňovaný ročník (v minulosti prý ještě nebyl nikdy tak dobrý) předvede to, co předvedl. Myšlenka přinést do sálu náladu lásky byla zpracována na 100 % a v sále zavládla atmosféra, jakou jsem ještě nikdy nezažil. Hudební motivy ze známých filmů nádherně podbarvovaly velmi dobře zahrané scénky milostných návrhů a jejich následných pokračování. Závěrem pak byla třešnička na dortu v podobě bílých spermií (tuším z filmu *Sexuální praktiky mimozemšťanů*), ze kterých na závěr vzniklo NADHERNÉ dítě.

Velmi pěkná byla též stínohra v bílém stanu. Prváci tedy nasadili látku nehorázně vysoko a všichni s napětím očekávali, s čím přijdou další ročníky. Po choreograficky poměrně dobře zahráném, avšak myšlenkově značně chudém *Matrixu* (alespoň to tak vypadalo) druhého ročníku, který proti předchozí bombě prvků neměl šanci, dostali možnost ukázat svou choreografii čtvrtáci. Ke svému tragikomickému výstupu použili nesmrtelnou melodii ze *Samotářů* a se skvělým výběrem hlavní role – v podobě několikasetmetrového Dana – drželi v rukou dva vysoké trumfy. Náplň scénky však opět myšlenkově nedosahovala kvality o dva roky mladších soupeřů, a tak poslední možnost převzít vítězství měli ve svých rukách pátáci. Jejich *Horor* byl založen zejména na dobrém nápadu a velmi dobře promyšlené a kvalitně zahrané stínohře za bílým plátnem. Za zmínku také stojí perfektní výkon tanečnic v popředí, jejichž pohyb po parketu obsahoval spoustu baletních prvků a byl zahrán a odtančen zcela profesionálně. Závěrečné drama v podobě krvavých otisků rukou na bílém plátně při nervy drásající hudbě podtrhlo celkově vysokou kvalitu této scénky.

Porota vynesla verdikt. První místo získal pátý ročník. Ačkoli podle mého názoru nešlo jen tak jednoduše říci, zda opravdu jedna ze scének byla lepší, byla by asi přece jen škoda, kdyby se poslední závěrečný ročník, navíc s velmi kvalitním vystoupením, pomyslně nerozloučil se svou fakultou prvním místem. Velkého sportovního ducha pak ukázali právě prváci, kteří svou hromadnou gratulaci před podiem plným ptáčků dali najevo svou úctu ke svým starším spoluzákům.

Další ukázkou, scénický tanec a chvíli poté pak vystoupení skvělých bratrů Adama a Pavla Procházkových v cyklotriálu, pak jen podtrhly vysokou kvalitu a úroveň celého *RekFilmFestu 2002*. I podle referencí několika mých kolegů, kteří mají s tímto plesem zkušenosti již z dřívějších ročníků, se jednalo letos o mimořádně vydařenou akci, která neměla obdoby. Onoho koupeného lístku ani náhodou nelituji, a určitě si nenechám příští *RekFilmFest* uniknout. A co vy?

T. Hudeček

student V. ročníku PřF UP a II. ročníku CTS FTK UP

Poznámka

Den učitelů?!

Tak co říkáte, vážení kolegové, tomu, že jen jsme přivítali první jarní den, už můžeme slavit svůj svátek? Těm, kdo se dívají do kalendáře a nic tam nevidí (i já jsem prohlédl několik kalendářů a též jsem nic nenašel), bych si dovolil připomenout, že jde o Den učitelů. I když kalendář či jeho výrobci podléhají době (např. vyškrtnou Mezinárodní den žen, který se slaví jen v USA, Rusku a jinde, nasadí Valentýna apod.), zůstane 28. března Dnem učitelů, tedy naším profesním svátkem.

I zeptal jsem se na jednotlivých fakultách, zda podlehnou módě kalendáře a řeknou, že vlastně Den učitelů neexistuje, nebo zda zůstanou věrni tradici a Den učitelů si připomenou.

Zjištění: na tradice Dne učitelů vzpomenu pouze na PdF UP a PřF UP. Ostatní fakulty to nepovažují za důležité. Je nesporným faktem, že se na Právnické fakultě učitelé cítí být i právníky, na Filozofické fakultě UP více filozofy, na Lékařské fakultě UP více lékaři atd. Kdyby se ovšem tím, kdo tak podceňují učitelovu profesi, podívali bedlivěji do své pracovní smlouvy, uviděli by tam, že jsou přijati do pracovního poměru na UP jako vysokoškolské učitelé. Měli by tedy své povolání takto i chápat (osobně jsem přesvědčen, že tomu tak je) a nestydět se si je připomenout, případně uspořádat malou oslavu.

Oslava Dne učitelů také skýtá jedinečnou možnost alespoň jednou za rok se setkat s kolegy z celé fakulty jinak než pracovně. Ze zkušenosti na PdF vím, že dát dohromady schůzi odborů (nebo jinou) je problema-

tické. Přijde tak 30 až 40 lidí. Ale na oslavy Dne učitelů, které organizují vždy společně odbory a vedení fakulty, počítáme vždy skromně nejméně se stovkou a více účastníky. Je to u nás také jedna z mála příležitostí, jak se neformálně a mimo kanceláře setkat s celým vedením fakulty (dokonce při hezké hudbě a dobrém vínu).

Dovolte mi tedy, vážené kolegyně a kolegové – učitelé všech fakult na UP, abych vám opět po roce za KOR VOS UP popřál ke Dni učitelů následující:

- **abychom ctili tradice našich slavných (nebo třeba jen dobrých) učitelů předchůdců – nemusí to být hned J. A. Komenský či J. L. Fischer (stačí třeba ti, co hodně našili nás);**
- **abychom v plné síle, zdraví a spokojení se svou prací učili ty, kdož jsou našimi posluchači, aby i oni měli 28. března každého roku na koho vzpomínat;**
- **abychom se nenechali zmást tvůrci kalendářů a své těžké profese si vážili. Je to totiž první předpoklad k tomu, aby si jí vážili i ostatní. Až se tak stane, bude zase Den učitelů i v kalendáři. (Já jsem věčný optimista.)**

Vždyť, kolegyně a kolegové, může být něco hezčího, než když se na první přednášce či prvním semináři podíváme do lavic a uvidíme poprvé naše kolegy-posluchače a spolu s J. A. Komenským si řekneme: „**Nehleď na to, co jsou nyní, ale co byti mají a býti mohou, a užíš důstojnosti jejich!**“?

Citát vybral prof. V. Kovářiček, zbytek dopsal V. Klapal, předseda KOR VOS UP

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP**Hemato-onkologická klinika LF UP získala akreditaci EBMT**

Počátkem března uplynulo pět let od zahájení transplantačního programu Hemato-onkologické kliniky FN a LF UP v Olomouci. Realizace transplantací krevetvorných buněk byla umožněna jednak přesunutím lůžkové části kliniky do nových prostor zahrnujících transplantační jednotku se šesti lůžky, jednak vytvořením úseků věnujících se odběrům, zpracování a hodnocení kvality štěpů z periferních krevetvorných buněk a kostní dřeně. Olomouc se tak od roku 1997 zařadila ke čtyřem dalším univerzitním centrům České republiky, která provádějí tuto náročnou léčebnou metodu (Praha, Brno, Plzeň a Hradec Králové).

Od počátku si tým vedený prof. K. Indrákem vytyčil jasné cíle: s použitím ověřených protokolů rozvinout autologní transplantace periferních hemopoetických buněk a kostní dřeně tak, aby se olomoucké centrum co do kvality a kvantity výkonů vyrovnalo ostatním centrům v České republice vesměs údaje o provedených transplantacích poskytovat Evropské skupině pro transplantace krve a kostní dřeně (European Blood and Marrow Transplantation Groups, EBMT), dostát požadavkům na standardní centrum vydaným touto institucí a následně rozvinout alogenní transplantace krevetvorných buněk. Současným cílem byla účast na národních a mezinárodních výzkumných studiích a rozvoj vlastních projektů. Do konce minulého roku bylo v olomouckém centru provedeno 219 transplantací u 200 nemocných (někteří nemocní byli transplantováni dvakrát i vícekrát – viz tabulka). Centrum se podílelo na několika studiích EBMT skupin pro chronické a akutní leukémie a skupiny pro infekční komplikace. V rámci České republiky lze jako nevýznamnější hodnotit podíl na přípravě protokolu pro léčbu maligních lymfomů a účast na aktivitě České skupiny pro léčbu nemocných s mnohotným

myelomem. Olomoucké pracoviště uskutečnilo hned po Brnu největší počet transplantací.

Olomoucké centrum koordinuje studii zkoumající význam růstových faktorů podaných po autologní transplantaci u nemocných s maligním lymfomem a významně se podílí také na výzkumném záměru všech olomouckých pracovišť zabývajících se transplantacemi. Rozvoj spolupráce s těmito pracovišti (zejména III. interní klinikou, HLA laboratořemi imunologické kliniky, ale i dalšími) byl pro dosavadní práci transplantačního centra Hemato-onkologické kliniky naprosto nezbytný. Pracoviště si navíc úspěšně osvojilo techniku tzv. minitransplantací – alogenních transplantací prováděných po přípravném režimu s redukcí toxicitou, které umožňují provést transplantaci i u starších nemocných v horším celkovém klinickém stavu; zvládo čistění autologních štěpů s využitím imunomagnetické metody na přístroji Sorex 300i a v současnosti získalo s pomocí nadace HAIMAOM druhý separátor Cobe Spectra k provádění odběrů periferních krevetvorných buněk.

Transplantační centrum olomoucké Hemato-onkologické kliniky získalo v roce 2001 akreditaci EBMT k provádění autologních transplantací a tohoto roku evropskou akreditaci k provádění alogenních příbuzenských i nepřibuzenských transplantací. Tyto akreditace mimo jiné znamenají, že pracoviště je povinno

podrobit se k ověření kvality poskytované péče mezinárodnímu auditu. Jsou tedy pro budoucnost transplantačního centra Hemato-onkologické kliniky závazující, stejně tak jako výsledky jeho dosavadní práce.

MUDr. E. Faber, Hemato-onkologická klinika LF UP

Tabulka: počet transplantací provedených olomouckém centru do konce loňského roku

diagnóza	transplantace		
	alogenní	autologní	celkem
maligní lymfomy	1	106	107
mnohotný myelom	0	45	45
akutní leukémie	15	29	44
chronická leukémie	11	10	21
aplastická anemie	1	0	1
karcinom prsu	0	1	1
součty	28	191	219

Pozn.: Při **alogenní transplantaci** je pacientovi po chemoterapii vrácena krevetvorná tkáň získaná od dárce (příbuzného nebo nepřibuzného); při **autologní transplantaci** jsou pacientovi odebrány a následně (po intenzivní cytostatické léčbě nádoru) zase vráceny jeho vlastní krevetvorné buňky.

-red-

VZPOMÍNKY**Vzpomínka na Vladimíra Navrátila
(K nedožitým 95. narozeninám)**

Skoro mám dojem, že bych už měl do nadpisu raději uvést i jeho povolání sochaře a jeho postavení na naší univerzitě – profesor sochařství a plastické anatomie. A dobu jeho působení – od roku 1947 (to mu bylo čtyřicet) až do jeho smrti v roce 1975. Aspoň tyto základní údaje by snad měli znát lidé z jeho oboru i po těch sedmadvaceti letech, ale obávám se, že tomu tak není. Přesvědčil jsem se docela nedávno, že pro většinu dnešních posluchačů výtvarné výchovy je jeho jméno jen prázdným zvukem.

Medaile Z. Příkrýla s využitím nejznámějších motivů V. Navrátila – Hořec a Jan Křtěl.

Vím dobře, jak hluboce si jej vážili a jak jej milovali jeho opravdoví žáci, i když neměl exotickou aureolu Jana Zrzavého ani neimponoval avantgardním světáctvím jako Václav Zykmond. Jeho kvality byly jinde, ty umělecké, pedagogické i lidské. Byl jednou z mála harmonických osobností, která působila komplexně a sugestivně svým příkladem.

Je bohužel pravda, že skutečná velikost jeho talentu zůstávala v té době mnoha mladým lidem utajena. Byli příliš oslněni tolika nebyvalými výtvarnými možnostmi, které se třeba v díle Jana Zrzavého

zdály tak snadno dosažitelné. Jeho tvorba, která koncem čtyřicátých let už dosáhla jednoho ze svých vrcholů, v dalším dile asi nepřekonaného, byla svým vnitřním ustrojením velmi složitá, náročná a propojená s tradicí 19. století. Na první pohled skoro nenápadná, skromná i svými komorními rozměry, upoutávala nejdříve jen obdivuhodnou jistotou a krásou modelace. Teprve později si vnímavější divák uvědomil její vnitřní sílu a přitazivost, skoro propastnou hloubku prožitku a opravdové poezie, jaká je dána jen výjimečně, jen roznohým básníkům.

Chápali to a cítili velmi dobře mnozí Navrátilovi kolegové, věděl o tom jeho učitel na Akademii Bohumil Kafka, jeho přítel Makovský a Lidický. U těch méně nadaných to vzbuzovalo spíš žárlivost a utajenou nevráživost.

To byl bohužel častý případ u jeho kolegů olomouckých, které navíc dráždila jeho noblesa, kultivovanost a nepředstíraná lidská доброта. I to, že se stal univerzitním profesorem.

Je možná příznačné, že to, co vycítovali a záviděli i průměrní výtvarníci jeho generace, už většinou nechápou a necítí dnešní autoritativní teoretici a historici umění a házejí celé Navrátilovo dílo s opovržením do jednoho pytle s potupným označením „sorela“.

Pro jistotu jsou ale jeho nejlepší práce uzavřeny do depozitářů. Co kdyby třeba někdo konfrontoval některou jeho sochu – navrhuji Rawensbrück – s celou efektní přehlídkou výtvarníků šedesátých let – a odvážil se vyřknout oblíbené rčení, že tam, kde nejde o život, nejde o nic?

A nebylo by to aktuální právě dnes, v době po 11. září 2001?

Já vím, z čeho pramenila Navrátilova celoživotní melancholie.

Prof. Z. Příkrýl, ak. sochař

Není větší škody než ztracený čas.

Michelangelo Buonarroti (* 6. 3. 1475)

Jakou máme paměť, poznáme teprve tehdy, když chceme na něco zapomenout.

Heinz Rühman (* 7. 3. 1902)

Informační zdroje pro přírodní vědy

Akademické instituce mohou do konce roku 2003 využívat dvě významné bibliografické databáze z oblasti přírodních věd: *Biological Abstracts* a *Zoological Records*. Podle informací bulletinu ČSSM (43, 1, 2002), licence je financována z grantového programu MŠMT ČR „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“, řešitelem projektu LI 200 055 je RNDr. S. Rieger, CSc., vedoucí Informačního střediska PFF UP. K oběma databázím má přístup devět vybraných institucí – vedle pražských ústavů AV ČR také Národní lékařská knihovna a Národní knihovna ČR, a dále i některé vysoké školy, např. Karlova univerzita v Praze, Masarykova univerzita v Brně, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ostravská univerzita a Univerzita Palackého Olomouc.

Databáze *Biological Abstracts* pokrývá oblasti biochemie, biomedicíny, botaniky, ekologie, farmakologie, genetiky, mikrobiologie aj. a obsahuje celkem 1,4 mil. záznamů článků ze 4týř tisíc časopisů, monografií, konferenčních sborníků a patentů; retrospektiva sahá do roku 1977 a její aktualizace probíhá čtyřikrát ročně.

Zoological Records je zaměřena na zoologii, genetiku, ochranu životního prostředí, parazitologii, zoogeografii, hydrobiologii, taxonomii a další obory; sledováno je 4 500 časopisů vycházejících ve 100 zemích, dále monografie, konferenční sborníky a další dokumenty. Databáze zahrnuje retrospektivu od roku 1978 a je aktualizována čtvrtletně.

-red-

Víte, že...

...je připraven nový propagační materiál o UP z dílny univerzitního Vydavatelství?

V materiálu naleznete profily všech sedmi fakult, stručnou historii Univerzity Palackého, informace o ubytování a stravování a o možnostech volnočasových aktivit pro studenty. Materiál je k dispozici v české a anglické verzi.

-red-

KULTURNÍ PAMÁTKY NA UP

Z galerie olomoucké univerzity (XV)

Když po smrti biskupa Prusinovského kapitula zpochybnila jeho jezuitskou fundaci, obrátil se rektor koleje Tovaryšstva Ježíšova Hurtado Pérez na papežskou kurií, aby pomoci vlivných osobností dosáhl nápravy. Podařilo se mu jednak rychlé potvrzení volby nového olomouckého biskupa Jana Grodeckého (zvolen 16. července 1572), a zvláště získání konfirmačního privilegia Řehoře XIII. ze dne 22. ledna 1573, kterým papež doslovně potvrdil Prusinovského fundaci z roku 1570. O půl roku později se podařilo odpor kapituly zcela zlomit. Zvláštním bremem z 3. července 1573 papež naléhavě doporučoval biskupu Grodeckému i olomoucké kapitule jezuitskou kolej v Olomouci do jejich ochrany a přísně přikazoval, aby ve všem zachovávali ustanovení Prusinovského fundace a jejího papežského potvrzení.

Tolik tedy učinil papež **Řehoř XIII. (1572–1585)** pro olomoucké jezuitu a ve svých důsledcích i pro olomouckou univerzitu. Jak je z dat vydaných dokumentů patrné, byl Řehoř přímým nástupcem papeže Pia V.

Jen po dvanáctidenní sedisvakanci byl v Římě 13. května 1572 zvolen papežem kardinál Ugo Boncompagni, a to nepochoybně hlavně vlivem Filipa II. Španělského. Nebyl již žádný mladík. Bylo mu 70 let. „Koríněk“, jak se říká, měl dobrý. Na papežském trůně seděl plných třináct let, takže z tohoto světa odešel v uctyhodném věku 83 let.

Na rozdíl od svého předchůdce Pia V. nebyl Řehoř XIII. asketa ani příliš zbožný muž. Povahovým založením byl veselý a plný života. Narodil se 1. ledna 1502 v Bologni v bohaté šlechtické rodině, což mu umožnilo dosáhnout už v mládí vzdělání a dobré společenské postavení. Studoval práva na boloňské univerzitě a jako zkušený právník se stal poradcem mnoha biskupů v Římě a Tridentu. V té době se mu narodil i nemanželský syn Giacomo, kterého v novém protireformním ovzduší ani jako pozdější papež nemohl příliš preferovat. Nové zásady mu však nezabránily v nepotismu vůči jiným svým příbuzným. Dva své synovce jmenoval kardinály. V praxi ovšem neměli větší vliv.

V církevní politice Řehoř XIII. uvažoval a také jednal více než pragmaticky. V zájmu zajištění katolického majetku v severozápadním Německu připustil, aby nevysvěcený Arnošt z Wittelsbachu v naprostém rozporu s tridentským zákazem kumulace biskupských úřadů (připomeňme, že mnohoobročnictví bylo obrovským nešvarem již ve středověku) ve svých rukou držel pět diecézí: Freising, Hildesheim, Lutych, Kolín a Münster. A třeba ještě podotknout, že Arnošt nepřijal nikdy biskupské svěcení. Inkasoval pouze příjmy ze všech jmenovaných obrocí. Z církevně-politických důvodů potvrdil Řehoř XIII. tříletého Filipa Viléma Wittelsbacha fezenským biskupem, samozřejmě s podmínkou, že diecézi bude po dobu jeho nezletilosti spravovat nuncius Ninguarda.

Také při výběru kandidátů na kardinálský kloubek měl papež očividně dvojitý metr. Jeho přísné zásady se stávaly velmi benevolentní, jednalo-li se o příslušníka katolické aristokracie. Roku 1576 jmenoval kardinálem příkladně kandidáta bez předepsaného věku a ke všemu laika. Byl jím ovšem Ondřej Rakouský, syn horlivého katolika Ferdinanda II. Tyrolského. A ten se za Řehořových nástupců stal bez svěcení ještě biskupem kostnickým (1589) a v roce 1591 biskupem brixenským. Svou brixenskou diecézi stačil však tento biskup navštívit pouze třikrát. S habsburským získáváním církevních obrocí pro své synky měla bohaté zkušenosti i diecéze olomoucká v 17. a 18. století.

Ani Řehoř XIII. nedali protestanté pokojně spát. Vražední hugenotů ve Francii za tak zvané Bartolomějské noci (z 23. na 24. srpna 1572) přivítal slavným *Te Deum* (slavnostní obřad na poděkování, jehož ústřední součástí je hymnus Tebe Bože chválíme) v bazilice sv. Petra ve Vatikánu. K této události nechal dokonce razit zvláštní medaile. Francouzské královské rodině blahopřál k vítězství nad nepřáteli víry. Ani vůči Anglii nezměnil Řehoř svoji církevní politiku. Plně podporoval bulu Pia V. proti anglické královně Alžbětě I. Řehoř byl dokonce ochoten souhlasit i se zákeřnou vraždou. Španělskému nunciu Felipu Segovi zaslal instrukci, v níž stálo, že „*kdokoli, kdo ji (Alžbětu) sprovodí ze světa v úmyslu sloužit Bohu, nejen nezheřší, nýbrž získá si zásluhy*“. Na lidi odlišného vyznání se na obou stranách pohlíželo jako na zločince. Katoličtí historikové tvrdí, že podobné spiknutí připravovala i Alžběta proti papeži. Náboženské boje byly nelitostné!

S bojem proti reformaci souvisela i další rozsáhlá iniciativa papeže Řehoře XIII. Protože zřizování kněžských seminářů v jednotlivých diecézích ustanovené tridentským koncilem naráželo v německé jazykové oblasti na značné obtíže, podporoval Řehoř rozvoj takových kolegií v samotném Římě. Ujal se především Římské koleje a přičleněné školy pro filozofii a teologii, která se měla stát vědeckým vzdělávacím střediskem pro celý katolický svět. Dodnes nese slavná „Pontificia Universitas Gregoriana“, která z tohoto ústavu časem vznikla, Řehořovo jméno. Roku 1573 věnoval papež Německé koleji, zřízené již za Julia III. (1550–1555), palác u sv. Apolináře s kapacitou pro sto studentů. Uherskou kolej spojil Řehoř s Německou kolejí a vytvořil tak Collegium Germanicum et Hungaricum. Tato i kolej anglická z roku 1579 byly svěřeny jezuitům. Řecká, maronitská a arménská kolej měly tvořit římskou oporu sjednoceným částem východní církve. Řím se tak stal centrem teologických studií a výchovy kněží pro celou katolickou církev.

Papež Řehoř XIII. proto podporoval všemožně řád Tovaryšstva Ježíšova, a zvláště jeho misijní činnost v záměru. Schválil rovněž novou kongregaci oratoriánů, založenou Filipem Nerem v roce 1575. „Oratorium“ v sousedství kostela Chiesa Nuova se těšilo v Římě všeobecné oblibě. Pracoval zde řadu let na monumentálním díle církevních dějin z katolických pozic Caesare Baronius, pozdější kardinál a druhý představený oratoriánů.

Řehořovým jménem označujeme také kalendář, kterým se dosud všeobecně řídíme. Skutečným tvůrcem našeho kalendáře je antický astronom Sosigenes, jehož kalendářovou soustavu uvedl do života v roce 46 př. Kr. Gaius Julius Caesar – proto *juliánský kalendář*. Drobnou chybu, s níž se tento kalendář zrodil, astronomové a matematici znali, ale v praxi byla zcela zanedbatelná. Nastřádané minuty a vteřiny však za 128 let dávají celý jeden den navíc. Ani to zprvu nikoho nevzrušovalo. Plynula léta a staletí a nadbytečných dní přibývalo. Zejména při slavení Velikonoc, jejichž datum se řídí astronomicky, docházelo již ve středověku k rozdílu mezi kalendářem a skutečným astronomickým datem. Rozdíl byl sice přesně spočítán, ale problém nastal při snaze chybu odstranit. Už na kostnickém concilu předložil návrh opravy arcibiskup Pierre d'Ally (známý z Husova procesu) a opět na basilejském concilu kardinál Mikuláš Kusánský. Teprve na tridentském concilu se rozhodlo s rozdílem skoncovat. Zaveřte změny do praxe se odvážil až papež Řehoř XIII., reformami přímo posedy. Vlastní kalendářní reformu na základě práce bratří Gigliů ohlásil papež bulou *Inter gravissimas* z 24. února 1582. Ke schválení došlo v nádherné Villa Mondragone (vystavěna v letech 1573–1575 pro kardinála Altempse) u města Frascati v Albánském pohorí jižně od Říma. V praxi to znamenalo, že bude vypuštěno 10 nadbytečných dnů, a to v říjnu roku 1582. Po 4. říjnu přišel hned 15. říjen, ovšem při zachování sledu dnů v týdnu. Svět se začal řídit *gregoriánským kalendářem*. Křesťanský svět byl však v té době rozdělen a změna se prosazovala jen velmi obtížně. Pravoslavní a reformovaní křesťané nebudou přece poslouchat papežence, přestože měl v tomto případě neomylnou pravdu. Protestantské státy postupně zaváděly gregoriánský kalendář až po roce 1700, v Rusku se tak stalo až po bolševické revoluci, v Řecku roku 1924 a v Číně až v roce 1949.

V Římě Řehoř rozvíjel mnohostrannou stavební činnost. Roku 1575 započala stavba Quirinálního paláce, „*abych sobě i svým nástupcům přichystal bydlení, kde se lze radovat z dobrodiní čerstvého vzduchu*“. Jak sám název prozrazuje, monumentální palác s rozsáhlými zahradami byl postaven na jednom ze sedmi římských kopců (dnes palác slouží jako rezidence prezidentů Italské republiky). Ve Vatikánu nám Řehoře připomíná především galerie zeměpisných map s 16 monumentálními nástěnnými mapami Ignazia Dantise. Papež také velkoryse podporoval dostavbu kostela Il Gesù a novostavbu kostela oratoriánů.

V Malachiáských proctích připadá na Řehoře XIII. motto: *Medium corpus pilarum* (Půl těla míčů). Ve znaku měl půl dračího těla. Míče Medicejských si do erbu přidal po jmenování kardinálem.

Po 12 letech, 10 měsících a 28 dnech svého pontifikátu Řehoř XIII. v Římě zemřel 10. dubna roku 1585. Pochoval ho v bazilice sv. Petra, kde mu kardinál Boncompagni roku 1723 zřídil okázalý náhrobek.

Prof. M. Pojsl, CMTF UP

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Ohněm a mečem

Roku 1887 navštívil slavnou krakovskou restauraci Antonína Hawelky spisovatel Henryk Sienkiewicz, právě ověněný úspěchem první části své Trilogie (1. Ohněm a mečem, 2. Potopa, Pan Wołodyjowski). Když romanopisec vřel na bohatém obědě doutník, podal mu jeho soused u tabule, vedoucí Katedry germanistiky Jagellonské univerzity prof. Wilhelm Creizenach, na táčku přístrojek na utínání špičky doutníku a zápalky, přičemž ke zdvořilé úkloně připojil: „*Prosím, pane Sienkiewicz, ohněm a mečem!*“

„*Četl jste to, že ano?*“ otázal se potěšený romanopisec. „*Ovšemže, drahý pane, kdopak by nečetl Lucanův epos Pharsalia? Jsou v něm přece skvostné verše*

líčící, jak Gaius Julius Caesar uvažuje o zničení dobytého území „ohněm a mečem“. Sám se divím, proč si doposud nikdo z polských literátů nevyprávěl od Lucana takový titul!“

I když laureát Nobelovy ceny za literaturu Henryk Sienkiewicz ještě nejednou navštívil „Hawelku“, omezoval po tomto zážitku s krakovským germanistou své rozhovory se spolustolovníky výhradně na hodnocení konzumovaných zadělávaných drštěk či makového závínu.

M. Czuma – L. Mazan: *Opowieści z krainy centu-siów (Povídky z kraje skrbliků; centus – skrblik, posměšná přezdívka Krakovčanů)*, Kraków 2001.

Vybral a přeložil -if-

Diskuse, názory, ohlasy**Ad) Zrušení habilitace v Německu**

Jako Nizozemec, který působí již bezmála 10 let na UP, chtěl bych dodat několik poznámek k zajímavému článku pana prof. Strnady v Žurnálu č. 23. Zaměřuji se přitom na tři aspekty: a) konfrontace západního a německého systému titulů; b) důvod, proč je v ČR tak málo cizinců na univerzitách a c) situace pracovníků na českých univerzitách.

Pocházím ze země, kde habilitace nikdy neexistovala a kde byl vždy trojí systém akademických titulů – cand., drs., dr. Titul candidatus (cand.) získal student, který dokončil tří- až čtyřleté základní studium v oboru, a to po obhajobě tzv. kandidátské diplomové práce (cca 50 stran). Titul doctorandus (drs.) získal student, který ukončil tzv. doktorandskou specializaci (další dva až tři roky studia), a to po obhajobě doktorandské diplomové práce (cca 100–150 stran) a po hodinové veřejné debatě. Titul doctor se získává dodnes po pěti až osmi letech bádání a psaní doktorské teze, která mívá ve filologii podle náročnosti zvoleného tématu cca 300–800 stran. Od roku 1997 přechází ovšem Nizozemí pozvolně na anglický systém bachelor, master a PhD, přičemž se jednotlivé fáze studia poněkud zkrátily. Zavedla se možnost „doktorovat“ na základě sbírky publikací. Dnes se ovšem vede diskuse, zda zkrácení studijní doby nevedlo ke snížení kvality. Kdo „doktoruje“, je professorabilis.

Tento systém je víceméně totožný se systémem v Anglii, Francii a skandinávských zemích. Z uvedených počtů stran a systémů vyplývá rozdíl mezi západoevropským a středoevropským akademickým systémem. Středoevropský systém má o stupeň navíc, a proto není německý Mag. totožný s anglickým M.A. či nizozemským drs., ani německý Doktor s anglickým PhD či nizozemským dr. Při vši úctě k německým kolegům – a zdůrazňuji, že v Nizozemí si přesnosti, důkladnosti a systematickosti německých vědců velice vážíme – jsou ze západního hlediska teprve habilitovaní Němci srovnatelní s nizozemskými či anglickými doktory.

Další zásadní rozdíl mezi oběma systémy tvoří důraz na samostatnost v západním akademickém světě oproti důrazu na znalost faktů ve střední Evropě. Za začíná již na střední škole. Malý Čech se musí podrobit přijímacím testům podobným nějaké inkvizici, přičemž se vyžadují v testech znalosti věcí, které se v Nizozemí spíše očekávají až po ukončení

několika tříd gymnázia. Malý Nizozemec složí na konci základní školy celostátní test, na jehož základě vedení základní školy doporučuje typ střední školy, na které by měl pokračovat. Slovo doporučuje není chyba: zda rodiče a školák doporučení ignorují, je čistě v jejich kompetenci (není náhoda, že Ondřej Neff podobné testy v Neviditelném psu prosazuje i v ČR). Na konci gymnázia musí nizozemský maturant složit jak školní, tak i celostátní maturitu ze sedmi (dnes dokonce osmi) předmětů.

Celostátní maturita vychází ze snah, aby se garantovala jak spravedlnost – každý zná problém žáka, který svým učitelům prostě „nesedí“ –, tak objektivita (zároveň tvoří celostátní maturita i parametr kvality dotyčných škol pro rodiče; již několik let se proto průměrné výsledky všech škol uveřejňují). Důraz je kladen na schopnost žáka vyvozovat závěry z naučené látky. To pokračuje i na univerzitě. Po nás se totiž nechtěla účast na cvičeních, ale samostatné studium primární a sekundární literatury a pravidelné psaní esejů. Student proto stráví daleko méně času v posluchárně a více u vlastního psacího stolu. Rozdíl je asi nejjasnější při doktorandské zkoušce: neexistují žádné pevně definované okruhy a otázky, ale vede se hodinová debata na základě diplomové práce, přičemž naprosto všechno ze studia může být tématem debaty. Komise přitom oceňuje odlišné názory, pokud je ovšem student umí zdůvodnit. Důraz se tedy klade i zde spíše na samostatnost a schopnost kombinovat fakta a vyvozovat vlastní závěry.

Důvodem, proč Německo uvažuje o zrušení habilitace, která byla ve srovnání s ostatními zeměmi EU cizím prvkem, je dvojitý. Za prvé dochází k unifikaci evropského systému, tzn. že většina zemí přechází na anglický Ba-Ma-PhD systém. Za druhé existuje silná tendence, aby se německé doktoráty přiblížily evropskému standardu. Časy, kdy německá doktorátská práce měla tak 50 stran a zabývala se nějakým dílčím tématem, jsou již pryč. Tím ztratí habilitace smysl. Jsem si jistý, že podobnou cestu nastoupí časem i kandidátské země EU. Nový český Ph.D., jak to definuje zákon 111/1998 Sb. §47, je zřetelný pokrok tímto směrem.

Nyní k působení cizinců v ČR. Problém nevytváří vysokoškolský zákon 111/1998 Sb. Je to sice typický středoevropský zákon, ale kdo tu chce působit, počítá s tím. Rozhodně není nijak zvlášť špatný. Při

pozorném čtení dotyčných § 71–75 zákona jsem neviděl podmínku, že by kandidát měl dokázat učitelskou praxi tři let. Mluví se tam jen o „osvědčující pedagogické praxi“ (§72.2), a to se mi nezdá až tak špatně, pokud se jedná o univerzitu. Pedagogické schopnosti jsou i na západě jedna z věcí, které se na univerzitě pravidelně hodnotí. Kdo je dobrým vědcem, ale nemá pedagogické schopnosti, podle tamějšího mínění na univerzitu nepatří, ale měl by hledat uplatnění ve výzkumném ústavu, laboratoři apod. Pokud vím, může cizinec žádat nostrifikaci zahraničního titulu (§ 89–90) a často se nostrifikuje zahraniční PhD jako habilitace – znám několik případů nizozemských kolegů jak na FF UK, tak na ETF UK, kteří na základě nizozemského doktorátu dostali uznání docentury. Kdo by přesto měl habilitovat, určité habilitační práci rád napíše. Každý vědec má přece rozpracováno nějaké téma, na němž by chtěl bádát dál.

Problém je naopak v cizineckém zákonu 326/1999 Sb. Ustanovení tohoto zákona si původně v některých bodech navzájem odporovalo – ač novela 140/2001 Sb. řešila nejžhavější problémy. Nadále je zákon takový, že zahraniční vědec, ač je světoznámý profesor, nositel Nobelovy ceny atd., nemůže legálně dostat povolení k pobytu delší než jeden rok, pokud nevlastní náhodou (pololegálně) dvě státní občanství, nebo je partnerem českého občana. Lze sice získat trvalé bydliště v ČR po osmi letech (pokud nemá českého partnera, po deseti letech: § 65–67) a posléze i české občanství, ale v praxi je to téměř nemožné, protože vědec by měl dokázat, že má na účtu v bance 50- až 70-násobek částky životního minima (§13 a 3; § 71) – a znáte vědce s českým VŠ platem, který má téměř půl milionu Kč v bance? Dokud se nezmění tento poněkud xenofobní zákon, nelze očekávat více vědců ze zahraničí. Navíc povoluje úřad práce jen zřídka kdy zaměstnání cizince – kvalifikace, nekvalifikace – v jiné funkci než pouhý lektor.

Názor pana kolegy o podmínkách práce českých akademiků, a to zejména odborných asistentů, je podle mého názoru trochu tvrdý. Zaprve rozhodně není pravda, že v cizině mají jen profesori a administrativní personál stálá místa. Naopak, kdo prošel dvakrát konkurzem (konkurz a rekonkurz), musí ve většině evropských zemí dostat podle zákoníku práce **trvalou smlouvu** – na to již dříve poukázal prorektor

Dokončení na str. 8

Odposlechnuto**Jsmem mladší než naši spolužáci**

Čekal jsem na pozvání do ordinace v čekárně svého nového zubaře. Jak jsem se kolem sebe rozhlížel, všiml jsem si zavěšeného diplomu, který uváděl zubařovo plné jméno. Najednou se mi vybavila vzpomínka na vysokého štíhlého chlapce téhož jména, který patřil do mé třídy na střední škole před nějakými 40 lety.

Když jsem zubaře o chvíli později uviděl, došlo mi, že jde o nějaký omyl. Ten otulý šedivý muž s obličejem pokrytým hlubokými vráskami byl příliš starý, aby mohl být mým někdejším spolužákem.

Prohlédl mi zuby a já se ho zeptal, zdali nenavštěvoval kdysi místní školu.

„Jistě,“ odpověděl mi.

„A kdy jste skončil?“ ptám se ho dál.

„Kdy odpověď zněla: „V roce 1944“.

„Je to možné? To jste byl v mé třídě!“ vykřikl jsem.

Chvilu se na mne pozorně díval a pak se zeptal: „A co jste tam učil?“

Z e-mailu se pobavil a do jazyka mateřského přeložil S. Komenda

Poznámky k případu „Eurotel“ na PŘF

V Žurnálu UP č. 22 a 23 se objevily dva články, jež spojuje jedna tematika. Oba pisatelé pokládají otázky, na které se pokusím odpovědět. Dovedu si sice představit jednodušší cestu, vedoucí k získání informací, které požadují pánové Mgr. M. Rulík a Mgr. J. Rolčík, ale protože oba uvádějí, že to zajímá více lidí, odpovídám na stránkách Žurnálu UP.

Trochu mne zarazí informace, že vedení Přírodovědecké fakulty UP o celé záležitosti nevědělo, ale možná šlo jen o to, že paní tajemnice nebo pan děkan nevěděli o konkrétní montáži zařízení uvnitř budovy, i když i to mi nepřipadá příliš pravděpodobné. Původní požadavek k uzavření smlouvy s Eurotelem totiž vzešel z PŘF. Paní tajemnice požádala právní oddělení RUP, aby bylo zahájeno jednání směřující k uzavření smlouvy o umístění zařízení Eurotelu na hlavní budově v Holici. Provozní technický odbor RUP se k tomuto návrhu a k projektové dokumentaci předložené Eurotelem vyjadřoval zejména ve vztahu k uvažovaným rekonstrukcím v Holici. Statiku objektu by zátěž způsobená umístěním zařízení neměla poškodit. Statické sledování probíhá v současné době na základě informací paní tajemnice. Zatím neznáme závěry, ke kterým toto sledování dospěje.

Z vnitřních předpisů UP vyplývá, že smlouvy, jež se týkají dlouhodobého užívání majetku UP, může podepisovat jen rektor. Smlouvu s Eurotelem jsem podepsala 20. 8. 2001. Smlouva byla předána v kopii jak technickému odboru RUP, tak také na Děkanát PŘF.

Z toho, co jsem uvedla výše, tedy jednoznačně vyplývá, že vedení PŘF o jednáních i o uzavření smlouvy vědělo. Ve všech obdobných případech jsou po podepsání smlouvy všechna další jednání vedena tou součástí UP, která předmětný objekt využívá. Pokud je to skutečně tak, že katedry sídlící v budově v Holici informovány nebyly a práce probíhaly nejen na střeše, ale i přímo v objektu bez jejich vědomí, mrzí mne to, ale předpokládala jsem, že tuto informaci jim poskytne paní tajemnice. Vedení PŘF má k dispozici konečné znění smlouvy a v souladu s ní mělo svá pracoviště informovat a zajistit odpovídající umístění doplňkových zařízení (tj. rozhodnout o jejich konkrétním umístění). Trochu mne vyděsilo sdělení, že je možné, aby se v objektech UP objevovali lidé, o kterých nikdo nic neví, a montovali tam nějaká zařízení bez toho, že by k tomu dal někdo odpovědný souhlas.

Plně souhlasím se závěrem příspěvku „Eurotel v areálu PŘF“ (ŽUP 23) o potřebě slušnosti a fungování komunikace. Sám autor článku se podle mého názoru bohužel svého požadavku na slušnost ve zveřejněném textu příliš nedržel. Podle dostupných informací zatím nehrozí, že by se v prostorách Rektorátu přemnožily myši. Jsem si však téměř jistá, že by tady někdo odpovídajícím způsobem reagoval na přítomnost neznámých lidí a neví, proč se to nestalo také v budově v Holici.

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP

Diskuse, názory, ohlasy

... A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

O čem se (ne)dočtete v tisku o UP

V minulých dnech jsme si měli možnost v tisku přečíst také něco o tom, co se děje na UP. Dle mého názoru však uvedené informace byly neúplné nebo pro některé členy akademické obce i doposud neznámé. Konkrétně se jednalo o články:

1) Michal Nosek: Počítač místo učitele (Ekonom č. 9, str. 54): „Mezi průkopníky distančního vzdělávání pro malé a střední firmy je konsorcium firem Komerční servis, Ing. Václav Fišer, CERT Kladno, s.r.o., a Analýza – Institut poradenství a sociální analýzy. ... Na metodické stránce s konsorciem spolupracuje Univerzita Palackého v Olomouci. Ta pak spolu s firmami vystaví osvědčení o absolvování kurzu. Konsorcium a univerzita usilují o možnost udělovat absolventům bakalářský titul.“

V článku však bohužel není uvedeno, kdo konkrétně respektive které pracoviště se na tomto podílí. Na druhé straně jeden z titulků uvádí: „Marketing s UP“, z čehož lze usuzovat, že ono „internetové vzdělávání“ bude naší školou poskytováno v tomto oboru. Ne, že by mne tak zajímalo, kde a kým na UP bude tato nová forma vzdělávání poskytována. Není však příjemné, když se na vás obrátí potencialní zájemce o toto studium nebo student, který v rámci své diplomové práce dělá výzkum na téma e-learning. Vy mu však bohužel nejste schopni poskytnout patřičné informace ani odkaz na to správné místo, které ono studium garantuje. V článku to uvedeno, bohužel, není. Z jiných zdrojů na UP jsem o tom také nic neslyšela.

Ad) Zrušení habilitace v Německu

UP doc. R. Horák, CSc. Dá to jistotu a klid pro badatelskou práci. Zdejší český systém, kde kterýkoliv děkanát může po třech až pěti letech bez udání důvodu ukončit pracovní poměr tím, že smlouvu prostě neprodlouží, je z evropského hlediska bezprávi. Na západě lidé mění univerzitu, protože chtějí vyzkoušet jiné prostředí, dostanou zajímavější nabídku apod., a ne proto, že by jim nějaký funkcionář neprodloužil krátkodobou pracovní smlouvu.

Funkce jsou na Západě většinou totožné s anglickým systémem Assistant, Junior Lecturer, Senior Lecturer, Assistant Professor a Professor – v českých podmínkách cca lektor, asistent, odborný asistent, docent a profesor. Je sice pravda, že jen profesori a „asistentní profesori“ smějí přednášet hlavní přednášky, ale to neznamená, že Senior Lecturers a Junior Lecturers nesmějí přednášet vůbec (proč by pak byli lecturers?), ani že odborní asistenti jsou totožní s nějakými nedorostlými vědci. Jejich úkolem je především vést workshops a semináře, ale to znamená něco jiného než vést cvičení v českém smyslu slova. Takový workshop je většinou dílčí část určitého projektu katedry a úkolem odborného asistenta je, aby naučil studenty, jak mají vědecky postupovat, vyzvoval závěry, samostatně bádát. Tak studenti často přispívají pod vedením odborného asistenta notným dílem k vědeckým projektům. Sám jsem měl jako student v Utrechtu tímto způsobem svůj malinký podíl např. na vydání kritických edicí středověkých textů Brandaan a Neophilologus.

Hlavním problémem českého vysokého školství je především nedostatečná kapitalizace. Platy jsou dlouhodobě na úrovni platů před listopadem 1989, teprve letos se situace mírně zlepšila. Problém univerzity není, jak se zbavit líných nýmandů, ale jak vůbec dostat na volná místa pracovníky. Plat akademika by na západě na začátku jeho kariéry totožný alespoň s průměrným celonárodním platem; v českých podmínkách by hrubý měsíční plat začínajícího asistenta tedy musel být cca 16 000 Kč. Příplatky, hodnocení atd. nepočítaje. Ostatní platy jsou vyšší, profesorský plat bývá větší než plat poslance či

Zatímco tato zpráva se týkala projektu, který se připravuje a o kterém určitě uslyšíme, druhá informace se již týká věci, která již existuje:

2) Michaela Kučerová: Co nabízejí poradenské střediska univerzit. Dnes 7. 3. 2002, E/1: „Na UP v Olomouci a Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích pracují poradenské služby prostřednictvím detašovaných pracovišť přímo na fakultách.“

Zda tomu tak opravdu je, by mohli posoudit sami posluchači. Ti, kterých jsem se na to ptala, o ničem bohužel nevěděli. Více mi prozradily www stránky UP, kde je celý systém poradenství na UP, resp. na FF, PdF, PF, FTK a CMTF uveden. Škoda, že se o něm neví více a není prezentován i jinými způsoby a že se tyto informace nedostanou k těm, kdo by poradit chtěli či potřebovali. Bohužel ani tento článek z Dnes nepřinesl zájemcům bližší informace.

Takže pro ty, kteří by poradenských služeb chtěli využít, by se informace uvedená v novinách dala doplnit ještě o to, že zatímco na FF, PF a PdF jsou poradny zaměřeny převážně na psychologické poradenství, na CMTF je vedle poradenství psychologického a duchovního pracovníci studijního oddělení poskytováno i poradenství právní a profesní a studentům FTK slouží samostatně Profesně-poradenské centrum.

Ing. E. Francová,
Kabinet aplikované ekonomie FF UP

Dokončení ze str. 7

ministra. Platy se na Západě pravidelně valorizují v souvislosti s inflací.

Je zázrak, že při současném ponižujícím nízkém platu, při nedostatečném vybavení knihoven (chybí mnoho důležitých časopisů, slovníků a monografií), pracovišť (přeplněné malé komůrky bez odpovídajícího výpočetního vybavení) a poslucháren, je úroveň českého vysokého školství nadále poměrně vysoká a může se nadále dobře měřit se západním světem, že český vědec, a to zraje i ten mladší, je **velice nadaný a zapálený**. Platy jsou tak nízké – nástupní plat odborného asistenta je dnes podstatně nižší než nástupní plat učitele na střední škole, který má navíc takové samozřejmé výhody jako 13. a 14. plat, odměny atd. na které univerzita prostě nemá peníze – že ti, kteří málo umějí, na univerzitu rozhodně nenaštoupí. Je totiž finančně daleko atraktivnější brát sociální podporu.

Summa summarum, jestliže chce ČR vstoupit s dobrým akademickým systémem do EU, bude stát muset **daleko více vysoké školství platit**. A tak hovoříme o dvoj- až trojnásobku finančního objemu než doposud. Bez možnosti, abychom pravidelně jezdili na světové kongresy, koupili tu nejnovější literaturu v oboru, měli k dispozici alespoň polovinu důležitých časopisů z oboru a měli takový plat, abychom nemuseli stále myslet na to, z čeho máme platit nájem, jídlo a vlastní knihy, nelze očekávat zázraky. Ostatně tyto poznámky rozhodně nemyslím jako nevědeckost vůči Děkanátu FF UP – vim, že tam pro rozvoj mého oboru udělali, co mohli, a prostě nemají peníze. **Opakují však, že podle mého názoru nejsou čeští akademici o nic horší než ti západní, spíše lepší. Neboť v situaci, kde Češi s tak nízkým platem a takovým vybavením dokazují tolik, by leckterý západní vědec již dávno rezignoval a hledal lépe placené zaměstnání.**

Drs. W. Engelbrecht,
vedoucí nederlandistky KGaN FF UP
a referent Poradní komise nizozemšťiny jako cizího jazyka nizozemsko-vlámského vládního referátu
Nizozemské jazykové unie

2. DUBEN

Mgr. J. Kühř (PřF UP Olomouc): **Ideály v nekomutativních DRI-monoidech. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin.** Pořádá Katedra algebry a geometrie PřF UP, posluchárna č. 301 v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod.

3. DUBEN

RNDr. J. Kirschner, CSc. (BÚ AV ČR Průhonice): **Projekt „Světová flóra“ (nejen o celosvětovém zpracování čeledi Juncaceae – sitinovitě).** Přednášku pořádá Katedra botaniky PřF UP, ul. Šlechtitelů 11, hlavní budova, velký přednáškový sál (č. 501), 16. 30 hod.

Prof. L. Hrabová: **„Tajné vědy“ jako předmět výzkumu.** Zprávy z výzkumu. Katedra historie FF UP, posluchárna č. 13, 16.45 hod.

4. DUBEN

Mgr. M. Pavlíček, Ph.D.: **Kubizující formy a pozdně barokní neomanýrismus.** Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP, posluchárna č. 3, 15 hod.

Studentský biograf: **Oči černé** (r. N. Michalkov, SSSR 1987). Filmový sál FF UP, 20 hod.

9. DUBEN

Doc. Z. Došlá (PřF MU Brno): **Zobecnění pojmu hlavní řešení pro nelineární diferenciální rovnice 2. třídy.** Olomouc-Hejčín, posluchárna č. 202, 13.30 hod. Pořádá Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP.

PhDr. M. Kunštát (FSV UK, Kancelář prezidenta republiky): **Katolická teologická fakulta v Praze v historické perspektivě.** Přednášku pořádá Moravskoslezská křesťanská akademie Olomouc, velký sál arcibiskupské kurie v Olomouci (Biskupské nám. 2, 2. patro), 17 hod.

RNDr. V. Slezák, Ph.D. (PřF UP Olomouc): **Spojové a průsekové uzavřené množiny v úplných svazech.** Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. Pořádá Katedra algebry a geometrie PřF UP, posluchárna č. 301 v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod.

10. DUBEN

Mgr. I. Gajdiková: **Egypt.** Zprávy ze studijních pobytů. Katedra historie FF UP, posluchárna č. 13, 16.45 hod.

11. DUBEN

Doc. L. Hrouda, CSc. (Katedra botaniky PřF UK Praha): **Mediterrán – floristický a vegetační fenomén.** Přednášku pořádá Katedra botaniky PřF UP, ul. Šlechtitelů 11, hlavní budova, velký přednáškový sál (č. 501), 16. 30 hod.

Mgr. P. Panoch: **Kult sv. Jana Nepomuckého v Čechách.** Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP, posluchárna č. 3, 15 hod.

Studentský biograf: **Monsieur Verdoux** (r. Ch. Chaplin, USA 1947). Filmový sál FF UP, 20 hod.

12. – 13. DUBEN

Co je to film? Co je to filmová věda? Placené kurzy. Filmový sál FF UP. Pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

-red-

Upozornění redakce

V souvislosti s blížícími se velikonočními svátky redakce Žurnálu UP upozorňuje na krátkodobou změnu periodicity ve vydávání univerzitního týdeníku: **Příští číslo Žurnálu UP (č. 25) vyjde až za dva týdny – v pátek 12. 4. (uzávěrka 9. 4.); poté bude Žurnál UP opět pokračovat jako týdeník.**

Děkujeme za pochopení.